

Sygnatura akt II Ca 231/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny- Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Grzegorz Buła

Protokolant sądowy: osobiście

po rozpoznaniu w dniu 12 lutego 2015 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Towarzystwa (...) w W.

przeciwko Z. B.

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej od wyroku Sądu Rejonowego w Chrzanowie

z dnia 27 listopada 2014 roku, sygnatura akt I C 1316/14 upr.

oddala apelację.

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 12 lutego 2015 r.

Stosownie do art. 505¹³ § 2 k.p.c. uzasadnienie to zostało ograniczone jedynie do wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku, albowiem przedmiotowa sprawa rozpoznawana była przez Sąd pierwszej instancji w postępowaniu uproszczonym, zaś w toku postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy nie przeprowadzał postępowania dowodowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż niezasadny w realiach niniejszej sprawy okazał się zarzut naruszenia art. 6 k.c. Skuteczne postawienie Sądowi I instancji zarzutu uchybienia powyższemu przepisowi byłoby możliwe w razie wykazania, że w sposób błędny ustalił rozkład ciężaru dowodu w znaczeniu materialnym, tj. okoliczności, które każda ze stron była zobowiązana udowodnić. Tymczasem Sąd w sposób prawidłowy przyjął, że fakt wypowiedzenia umowy ubezpieczenia powinna udowodnić strona wywodząca z tego faktu skutki prawne, którą był pozwany. Apelujący w istocie nie zarzucał Sądowi uchybienia dyspozycji art. 6 k.c., lecz art. 232 zd. 1 k.p.c. dotyczącego ciężaru dowodu w znaczeniu formalnym. Do naruszenia tego ostatniego przepisu dochodzi wówczas, gdy Sąd w sposób błędny przyjmie, że dana strona wywiązała się ze spoczywającego na niej ciężaru udowodnienia określonej okoliczności lub że uchybiła temu obowiązkowi. Taka intencja skarżącego wynika z uzasadnienia zarzutu naruszenia art. 6 k.c., którego upatruje on w uznaniu za udowodnione twierdzenia pozwanego dotyczącego złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu powodowi umowy ubezpieczenia mimo braku dowodu w postaci dokumentu z treścią w/w oświadczenia. W konsekwencji zarzut

nr 1 apelacji jest w istocie tożsamy z zarzutem nr 3, w którym podnosił on m. in. naruszenie art. 232 k.p.c. i w związku z tym zostaną one łącznie omówione.

W ocenie Sądu Odwoławczego Sąd Rejonowy nie uchybił dyspozycji art. 232 zd. 1 k.p.c., uznając, że pozwany wywiązał się ze spoczywającego na nim obowiązku wykazania faktu wypowiedzenia umowy ubezpieczenia. Powyższa okoliczność została ustalona nie jak twierdzi strona powodowa w oparciu o twierdzenia pozwanego czy z uwagi na sam fakt zawarcia umowy ubezpieczenia z innym ubezpieczycielem, lecz w oparciu o dowód z jego przesłuchania. Sąd nie twierdził w uzasadnieniu, że dowód z dokumentu stanowi wyłączny środek dowodowy mogący służyć wykazaniu faktu wypowiedzenia umowy, a jedynie wskazał, iż taki dowód jest zazwyczaj na tę okoliczność powoływany. Przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron na okoliczność wypowiedzenia umowy ubezpieczenia było dopuszczalne. Z art. 31 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych w brzmieniu obowiązującym w dniu zawarcia umowy przez zbywcę pojazdu ze stroną powodową nie wynikał obowiązek dokonania wypowiedzenia na piśmie. Obowiązek taki wynikał natomiast z art. 77 § 2 k.c. Jednocześnie został on zastrzeżony wyłącznie pod rygorem utrudnień dowodowych (art. 74 § 1 k.c.). Przeprowadzenie dowodu ze świadków i przesłuchania stron było w realiach niniejszej sprawy dopuszczalne z uwagi na fakt, iż strona powodowa pozostawała z pozwanym w relacji przedsiębiorca – konsument (art. 74 § 1 k.c.)

Dowód z przesłuchania pozwanego Sąd Rejonowy poddał niezwykle drobiazgowej i skrupulatnej ocenie odpowiadającej kryteriom z art. 233 § 1 k.p.c.

Jak podkreśla się w orzecznictwie i doktrynie procesu cywilnego, normy swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i ważąc ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 685/99, OSNAiPUS 2000/17/655). Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 § 1 kpc wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (tak Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 6 listopada 1998 r., II CKN 4/98, niepubl.).

Wbrew twierdzeniom apelacji, dokonana przez Sąd pierwszej instancji ocena dowodów odpowiadała zasadom swobodnej oceny dowodów, w szczególności uwzględniając zasady doświadczenia życiowego i wskazania wiedzy i logicznego rozumowania, podlega zatem ochronie art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił wiarygodność i moc dowodów na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Dając wiarę zeznaniom pozwanego Sąd powołał się na: 1) ubezpieczenie pojazdu u innego ubezpieczyciela i braku korzyści z podwójnego ubezpieczenia pojazdu, 2) doświadczenie pozwanego w kontaktach z firmami ubezpieczeniowymi i świadomości konieczności wypowiedzenia umowy ubezpieczenia; 3) przekonujące wyjaśnienie okoliczności towarzyszących zaginięciu potwierdzenia nadania pisma przy pracach porządkowych; 4) niedostateczne zabezpieczenie dowodu nadania przed zaginięciem z uwagi na przeżycia związane ze śmiercią żony pozwanego 5) nieracjonalność braku wypowiedzenia polisy przewidującej składkę czterokrotnie wyższą od polisy wystawionej przez innego ubezpieczyciela. Nie sposób takiej oceny uznać za sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego, wskazaniami wiedzy i logicznego rozumowania.

Rozumowanie Sądu w zakresie oceny zeznań pozwanego nie jest, jak twierdzi skarżący, wewnętrznie sprzeczne. Sam fakt, iż Sąd na podstawie bezpośrednich obserwacji ocenił pozwanego jako osobę skrupulatną, nie pozostaje w kolizji z uznaniem za wiarygodne twierdzeń pozwanego, iż po upływie dwóch lat od wysłania pisma nie jest w stanie odnaleźć dowodu jego nadania, zwłaszcza że pozwany w sposób racjonalny tłumaczył okoliczności związane z zaginięciem tego potwierdzenia. Nie jest tak jak twierdzi skarżący, iż modelowy, doświadczony w kontaktach z zakładami ubezpieczeń kierowca jest zobowiązany przechowywać przez kilka lat dowody nadania wszelkiej korespondencji

z ubezpieczycielem, jak również kopie wysyłanych pism. Brak kontaktu ze strony ubezpieczyciela przez dwuletni okres czasu mógł wywołać u pozwanego zasadne przekonanie, że jego oświadczenie wywołało skutek prawny, doprowadzając do rozwiązania umowy ubezpieczenia, a tym samym zmniejszyć jego zapobiegliwość w zakresie przechowywania dowodów nadania korespondencji. Istotnie rację ma skarżący, że sporządzenie pisma odręcznie nie stoi na przeszkodzie wykonaniu jego kserokopii, jednakże wiążąc się z koniecznością udania się do punktu ksero niewątpliwie utrudnia taką czynność zwłaszcza przy uwzględnieniu wieku pozwanego i jego problemów z poruszaniem się.

Do wywodów Sądu Rejonowego dodać można, iż gdyby pozwany nie wysłał wypowiedzenia umowy ubezpieczenia do strony powodowej, wówczas jego działanie polegające na zawarciu kolejnej umowy byłoby całkowicie nieracjonalne i niecelowe. Trudno zgodzić z zasadami doświadczenia życiowego przyjąć, że właściciel pojazdu wydatkuje dodatkowe środki celem wykupienia polisy ubezpieczenia OC w sytuacji, gdy posiada zapewnioną ochronę ubezpieczeniową u innego ubezpieczyciela. Dodatkowo z uwagi na otrzymanie przez pozwanego pisma z dnia 27 czerwca 2012 roku w okresie, gdy biegł 30 dniowy termin na wypowiedzenie umowy ubezpieczenia, niewątpliwie miał on świadomość, że umowa ta wiąże strony.

Poczynionej przez Sąd oceny dowodów nie może podważać przedstawienie przez stronę innej nawet równie prawdopodobnej wersji wydarzeń. Tezy prezentowane w apelacji, iż pozwany nie wypowiedział umowy, gdyż z uwagi na nieznaną przepisy zakładał, że zawarcie kolejnej umowy doprowadzi do automatycznego rozwiązania poprzedniej umowy, stanowią wyłącznie polemikę z ustaleniami Sądu pozostającymi z uwagi na przywołane powyżej względy pod ochroną art. 233 § 1 k.p.c. Podobnie nie sposób wywodzić wniosku o braku wypowiedzenia umowy z faktu zawarcie kolejnej umowy z innym ubezpieczycielem już po upływie terminu wynikającego z art. 31 ust. 6 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych.

Sąd Rejonowy nie naruszył również art. 299 k.p.c. dopuszczając dowód z przesłuchania stron na niewyjaśniony przy pomocy innych środków dowodowych istotny z punktu widzenia oceny zasadności powództwa fakt wypowiedzenia umowy ubezpieczenia.

Jednocześnie chybiony okazał się zarzut naruszenia przez Sąd art. 31 ust. 1 – 2 i 6 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. W sytuacji bowiem poczynienia ustalenia, że umowa łącząca strony została skutecznie przez pozwanego wypowiedziana w ustawowym terminie 30 dni od dnia zakupu pojazdu, roszczenie o zapłatę należności wynikającej z ponownej kalkulacji należnej składki nigdy nie powstało. W niniejszej sprawie z uwagi na treść art. 6 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 roku o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz niektórych innych ustaw w związku z zawarciem umowy ubezpieczenia ze zbywcą pojazdu przed wejściem w życie nowelizacji- tj. przed dniem 11 lutego 2012 roku, zastosowanie znajdował art. 31 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych w brzmieniu obowiązującym do tej daty. Stosownie do art. 31 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych dokonanie ponownej kalkulacji należnej składki z tytułu udzielanej ochrony ubezpieczeniowej, poczynając od dnia zbycia pojazdu, było dopuszczalne jedynie w razie niewypowiedzenia przez nabywcę pojazdu umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych w terminie określonym w ust. 1 tego przepisu, tj. 30 dni od dnia nabycia pojazdu mechanicznego.

W związku z powyższym zarzut naruszenia przez Sąd powyższych przepisów prawa materialnego nie był zasadny.

Z uwagi na przytoczone powyżej względy Sąd oddalił apelację jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.